

BRUSSELS ALUMNI

PB-PP
BELGIE(N)-BELGIQUE

driemaandelijks
7de jaargang nr. 1
januari - maart 2017
ISSN 2294-7639
P913673
Afgiftekantoor
1099 Brussel X

BAM!

Mogelijk je
laatste BAM!
Zie pagina 3

#JOIN US

WORD LID VAN DE OUDSTUDENTENBOND VUB

INHOUD

- 2 Vrijwilligers
- 3 OSB-lidmaatschap
- 4-5 Activiteiten
- 6 Studentenraad
- 7 Freedom of Mind
- 8-10 De drijfveer van vrijwilligers
- 11 Column Studiekring Vrij Onderzoek
- 12-13 TOPAZ
- 14-15 CAVA

COLOFON

Redactie: Rik Loens, Michaël Marinus, Jana Peeters, Maya Richard, Lieselotte Thys, Tim Trachet, Hans Van Rompaey

Met dank aan het Centrum voor Academische en Vrijzinnige Archieven, Studiekring Vrij Onderzoek, de Studentenraad VUB en deMens.nu voor hun gewaardeerde bijdragen.

V.U.: Nicolas Dutré, Triomflaan 40, 1160 Oudergem

VRIJWILLIGERS

Op zoek naar een leuke vrijetijdsbesteding? Ontdek de mogelijkheden bij de Oudstudentenbond VUB!

Heb je goesting om mee alumni van de Vrije Universiteit Brussel te verenigen? Wil je de band met je Alma Mater onderhouden? Breid je graag je eigen netwerk uit? Lees dan zeker even voort.

De maatschappij evolueert constant en ook het verenigingsleven is steeds in beweging. Bij de Oudstudentenbond VUB proberen we ons hieraan steeds beter aan te passen. Zo proberen we het voor alumni steeds zo gemakkelijk en laagdrempelig mogelijk te houden om deel uit te maken van de vereniging. Dit principe geldt ook voor onze vrijwilligerswerking. Iedereen kan hieraan bijdragen!

Wat kan je doen? Heel veel. En vooral: je hoeft je enkel bezig te houden met wat je zelf wil! Wil je eens mee een activiteit organiseren? Of een bepaald aspect ervan in mekaar steken? Wil je iets schrijven voor het magazine? Wil je in je

eigen regio alumni samenbrengen? Of wil je mee nadenken over wat een alumnivereniging allemaal moet doen en op welke manier? We laten aan jou de keuze. Je kan vrijwilliger zijn tijdens één enkele activiteit of je kan bestuurder worden en bij de hele werking betrokken zijn. En alles daartussenin!

Als vrijwilliger word je natuurlijk niet aan je lot overgelaten. Andere vrijwilligers en de professionele medewerkers zorgen niet alleen voor een leuke sfeer waarin veel mogelijk is, maar ondersteunen je ook waar nodig.

Interesse om actief een steentje bij te dragen aan de Oudstudentenbond VUB? Neem contact op met Nicolas Dutré via info@osb.be of via het telefoonnummer 02 644 64 60.

OSB-LIDMAATSCHAP

Beste OSB'ers, VUB alumni en sympathisanten,

Met veel trots kijk ik terug op het afgelopen jaar. Het nieuwe uitzicht van de BAM! en de inhoudelijke versterking ervan werd door menig mens goed gemaakt. In 2018 zetten we hier verder op in. Het hoogtepunt van dit jaar was wederom het Galabal Vrije Universiteit Brussel. Samen met de 800 aanwezige gasten hebben we niet alleen de VUB, maar ook haar alumnigemeenschap weer eens op de kaart gezet. We verwelkomen jullie graag opnieuw in 2019 voor een spetterende jubileumeditie in het kader van 50 jaar OSB. Dankzij jullie engagement voor onze Alma Mater kunnen we het mogelijk maken om oud-studenten na hun studies bij elkaar te brengen. Samen met jullie blijven we ons ook in 2018 inzetten om de banden aan te halen en de VUB-gemeenschap te versterken. Ik hoop daarom van harte u terug te mogen verwelkomen als lid van de Oudstudentenbond VUB.

Nicolas Dutré,
Voorzitter Oudstudentenbond VUB

HERNIEUW JE LIDMAATSCHAP

Dankzij uw steun wordt het mogelijk om de alumnigemeenschap van de VUB samen te brengen met een breed activiteiten-aanbod. Bovendien kunnen we de renteloze studententelingen behouden en de uitgave van de BAM! garanderen.

Standaard OSB-lidmaatschap: 35 euro

- Ingenieurs zijn automatisch lid van BrEA.
- Apothekers zijn automatisch lid van OSAB.
- Alumni van L&W zijn automatisch lid van L&W-alumni.

Steun aan Studiekring Vrij Onderzoek (VO):
Steun aan Union des Anciens Etudiants de l'ULB (UAE):
Partnerlidmaatschap, twee leden met eenzelfde domicilie:

+ 2,50 euro (of vrije bijdrage)
+ 7,50 euro
55 euro

Rekeningnummer	BE33 0353 7600 1646 - BIC GEBABEBB
Op naam van	'Lidgeld 2018' gevolgd door je naam + eventueel de naam van uw partner

Je kan ook een gift doen aan OSB

Met een gift verwerf je dezelfde rechten als een effectief lid. Hiervoor kan je een fiscaal attest krijgen, waardoor je een belastingvoordeel hebt van 45%. Een gift is enkel mogelijk voor één persoon voor één jaar (geen domiciliëring) en bedraagt €50.

Rekeningnummer	BE51 0013 6779 3562 - BIC GEBABEBB
Op naam van	Steunfonds VUB-OSB
Exacte mededeling	GIFT78638DCINK2***** + naam

Heb je vragen of wil je je lidmaatschap domiciliëren?

Oudstudentenbond VUB, Triomflaan 40, Oudergem - www.osb.be - info@osb.be - 02 644 64 60

Nieuwjaarsrecepties Oudstudentenbond VUB en deMens.nu

Oost-Vlaanderen	VR 05/01 19u00 - VC Liedts Parkstraat 2-4, 9700 Oudenaarde
West-Vlaanderen	ZO 14/01 11u00 - VC De Sleutelbrug Neogotische turnzaal van HOWEST Sint Jorisstraat 71, 8000 Brugge
Antwerpen	VR 19/01 19u00 - VAT Antwerpen Parkstraat 2-4, 2000 Antwerpen
Limburg	ZO 21/01 11u00 - VOC Hasselt A. Rodenbachstraat 18, 3500 Hasselt
Brussel	VR 26/01 19u00 Vrije Universiteit Brussel Pleinlaan 2, 1050 Elsene

Zaterdag 03/02, 11u - Pompeii Expo

Deze tijdelijke tentoonstelling biedt een uniek zicht op de ruïnes van de stad Pompeii. De vele archeologische stukken en 3D-constructies onthullen het leven van de Romeinen op het moment van de uitbarsting van de Vesuvius in het jaar 79 N.C. Ervaar Pompeii aan de lijve tijdens dit geleid bezoek in het Beursgebouw.

Locatie: Beursplein, 1000 Brussel.
Deelname bedraagt €15 voor leden en €18 niet-leden.

Zaterdag 17/02, 19u - OSB vriendenmaal

Traditiegetrouw nodigen we onze vrienden en sympathisanten uit voor een gezellig diner op de campus van onze Alma Mater. Dit jaar huldigen we twee personen met een hart voor OSB, de VUB en Brussel, namelijk voormalig rector Paul De Knop en VUB cartoonist Norbert Van Yperzeele.

Locatie: STOA VUB campus, Pleinlaan 2, 1050 Elsene.
Deelname bedraagt €30.

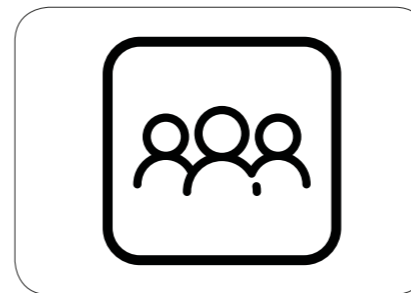

Donderdag 22/03, 19u - Comedy Bert Kruismans

Bert Kruismans staat dit jaar 20 jaar op de planken en maakt deel uit van de pioniers van stand-up comedy in Vlaanderen. Op 22 maart brengt hij een comedyshow in het kader van de Week van de Verlichting, dat doorheen verschillende activiteiten breed verspreide taboes zal doorbreken.

Locatie: Aula Q VUB campus, Pleinlaan 2, 1050 Elsene.
Meer info: www.wvdv.be.

Inschrijven: www.osb.be - info@osb.be - 02/644 64 60

Zaterdag 17/03, 11u - Algemene Vergadering

We nodigen je graag uit om op zaterdag 17 maart aan te sluiten bij de Algemene Vergadering van de Oudstudentenbond VUB. De vergadering start omstreeks 11u00 en eindigt om 13u30. Je bent van harte welkom om nadien aan te sluiten bij het bezoek aan casino Viage.

Locatie: huisvandeMens Brussel, Sainctelettesquare 17, 1000 Brussel.
Deelname is kosteloos.

Zaterdag 17/03, 14u - Casino Viage

Heb je altijd al willen weten hoe een casino werkt? OSB brengt na haar Algemene Vergadering een bezoek achter de schermen van het Brussels casino Viage. Deelname aan deze activiteit is enkel mogelijk voor personen vanaf 21 jaar in het bezit van hun identiteitskaart.

Locatie: Anspachlaan 30, 1000 Brussel.
Deelname is kosteloos voor leden, €5 voor niet-leden.

Vrijdag 23/03 - Galabal der Ingenieurswetenschappen

BrEA, studentenvereniging PK en de Faculteit IR nodigen u graag uit voor het Galabal der Ingenieurswetenschappen. Oude bekenden tegen het lijf lopen, socializen met de professoren, een praatje slaan met promotiegenoten of gewoon een gezellige avond onder vrienden,... Het galabal is de ideale gelegenheid hiervoor.

Locatie: Salons Waerboom, Jozef Mertensstraat 140, 1702 Groot-Bijgaarden.
Meer info: www.brea.be.

Zaterdag 21/04, 10u - Manufactuur De Wit

De Koninklijke Manufactuur De Wit is vandaag wereldleider in de restauratie van oude wandtapijten uit museumcollecties. De Manufactuur handelt op internationaal niveau in de aan- en verkoop van oude wandtapijten. Neem samen met een gids een kijk op deze unieke collectie antieke wandtapijten.

Locatie: Refugie Abdij van Tongerlo, Schoutestraat 7, 2800 Mechelen.
Deelname bedraagt €5 voor leden en €10 voor niet-leden.

Dinsdag 01/05, 10u - Serres van Laken

Elke lente gaan de Koninklijke serres van Laken enkele weken open voor het grote publiek. Het is een uitstekende mogelijkheid om de wonderlijke architectuur van Alphonse Balat, de leermeester van Victor Horta, en de vele plantensoorten te ontdekken. Neem deel aan het geleid bezoek in deze unieke plantentuin.

Locatie: Koninklijke Parklaan, 1020 Laken.
Deelname is kosteloos voor leden, €5 voor niet-leden.

Inschrijven: www.osb.be - info@osb.be - 02/644 64 60

DE TANDWIELTJES VAN DE MAATSCHAPPIJ

"Voor ik het wist, werd het deel van wie ik ben."

Toen OSB de Studentenraad vroeg een stuk te schrijven over vrijwilligers, was ik niet echt zeker over wat ik zou willen vertellen. Dat vrijwilligers belangrijk zijn? Dat ze misschien ondergewaardeerd worden? Ja, dat is waarschijnlijk waar, maar dat zou zijn wat ze in het Engels 'Preaching to the choir' noemen. Niet echt zinvol dus. Maar wat valt er dan wel te zeggen over vrijwilligers? Het enige zinnige wat ik over vrijwilligers kan zeggen, is de reden waarom ik ermee begonnen ben en waarom ik het blijf doen...

Pas aan het einde van mijn middelbare carrière ben ik 'actief' geworden. Toen belandde ik bijna per ongeluk, zoals velen, opeenvolgend in allerlei projecten: schooltoneel, leerlingenraad, sporttoernooi, etc. Gaandeweg werden zaken die daarvoor evident waren, vraagstukken die ikzelf mee moest oplossen. Vaak ging het over de meest kleine dingen: hebben we een fluitje voor de scheidsrechter? Soms ook grotere: hoe gaan we dit dossier tot bij de politiek brengen?

Zonder dat ik het merkte, werd ik één van de tandwieljes in de motor van de maatschappij. Plots kreeg ik oog voor hoeveel tijd de evidente zaken rondom ons kosten. Ik begon de 'duwers' op te merken, die hierin vaak vele uren steken. En met die bewustwording kwam appreciatie. Meer en meer krijg ik een intens respect voor zij die bereid zijn dergelijke moeite te steken in het organiseren, in het vormgeven van wat er rondom hen gaande is. Het is ver-

bazingwekkend hoe moeilijk het soms kan zijn om simpele zaken zoals bijvoorbeeld broodjes en koffie te regelen, als het gaat over een grote groep.

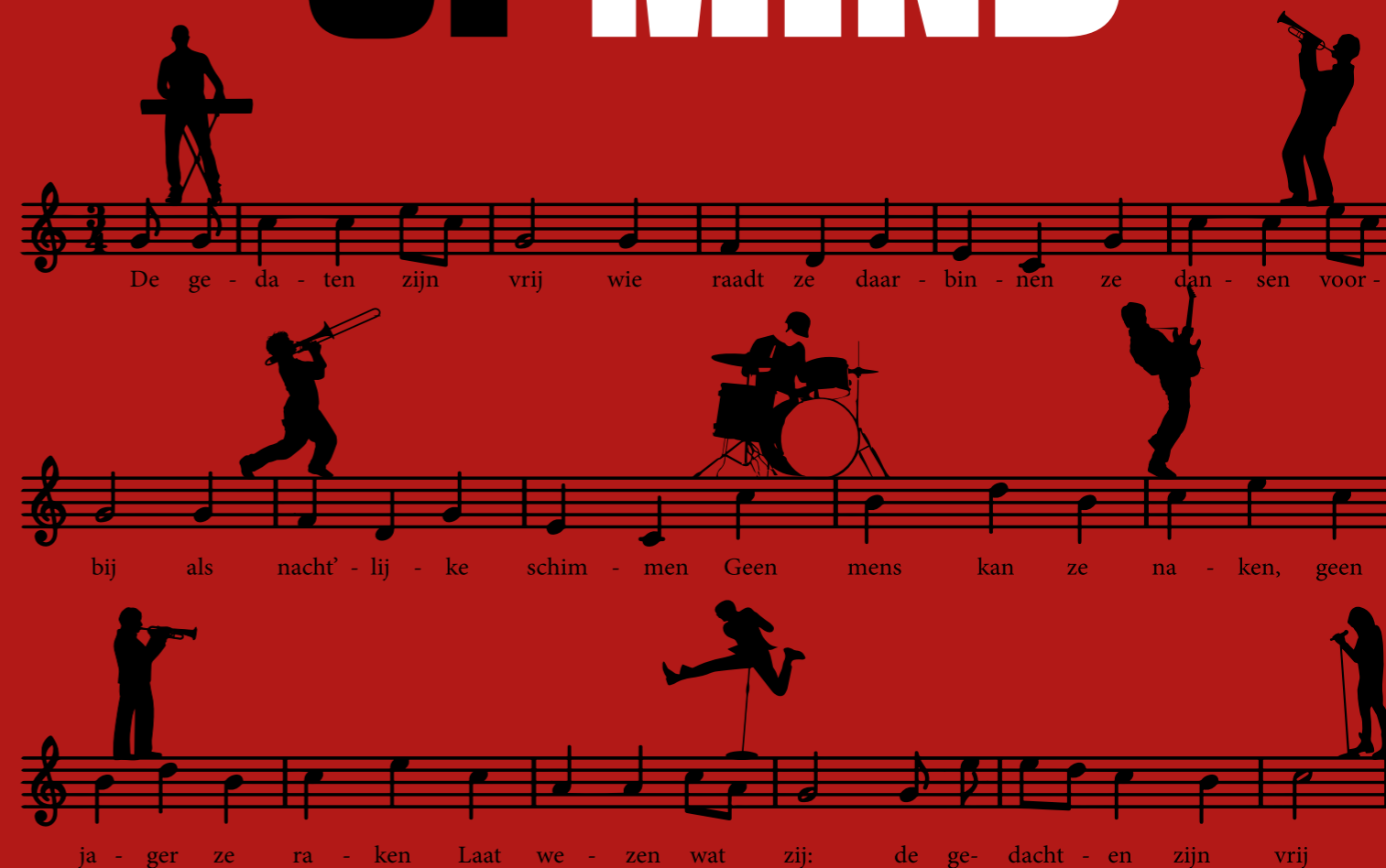
En voor ik het wist, werd het een deel van wie ik ben. Nu is het moeilijk om een maand in te denken waar ik niets doe, waar ik niet ergens in een organisatie, een bijeenkomst of een evenement beland. En ik zou het niet anders willen! Het wordt bijna een verslaving om bezig te zijn, om te voelen hoe jouw bijdrage iets betekent. Tuurlijk klaag ik, steen en been zelfs, wanneer er weer te weinig mankracht is, wanneer de werklust net teveel wordt of wanneer er weer iets in het honderd loopt... Toch zou ik het niet anders willen. Van alle verslavingen is dit waarschijnlijk de mooiste.

Daarom heb ik ook maar één boodschap over en voor alle vrijwilligers: bedankt! Jullie die er dagelijks voor zorgen dat onze dagen meer zijn dan woon-werkverkeer, jullie die mij toelaten om te gaan sporten, te gaan spelen in de bossen, te zingen met mijn medestudenten. Mijn beste herinneringen zouden er niet zijn zonder jullie. Hopelijk stoppen jullie nooit, en hopelijk blijf ik mijn hele leven één van jullie.

Otto Cartryse
Studentenraad 2017-2018

MUZIEKWEDSTRIJD FREEDOM OF MIND

MEER INFO:
FREEDOM OF MIND.BE

DE DRIJFVEER VAN VRIJWILLIGERS

Onderzoek toont aan dat vrijwilligerswerk de kans op dementie verkleint. Dit blijkt uit een groot-schalige studie van de VUB waaraan professor in de experimentele en toegepaste wetenschappen Tim Vantilborgh meewerkte. Professor Vantilborgh schreef zijn doctoraat over het belonen van vrijwilligers. Zijn huidige onderzoek handelt over emoties en verplichtingen op de werkvloer bij non-profit organisaties. OSB stelde hem enkele vragen over de wetenschap van vrijwilligers.

Wat was het uitgangspunt van jouw doctoraatstudie?

Over vrijwilligerswerk bestaat het idee dat de mensen geen beloning verwachten. Dat vrijwilligers zich inzetten uit puur altruïstische overwegingen. Maar dat klopt niet helemaal. Eerst en vooral hoeft een beloning niet financieel te zijn. Er zijn heel veel soorten beloningen. Het klopt dat vrijwilligers geen geld verwachten, buiten misschien een onkostenvergoeding, maar er zijn ook andere soorten beloningen. Zo is bijvoorbeeld erkenning voor het werk erg belangrijk. De mogelijkheid om sociale interacties te kunnen aangaan met andere vrijwilligers is een ander aspect. Dan bestaat er nog het ideologische, het kunnen bijdragen aan het doel en de missie van de organisatie. Het is immers belangrijk voor vrijwilligers dat ze het gevoel hebben dat ze kunnen bijdragen. Als mensen voelen dat ze niet bijdragen en zich beginnen afvragen waarom ze het vrijwilligerswerk doen, dan haken ze af. Het materiële aspect is dus onderschikt aan het relationele en het ideologische aspect.

Is in de non-profit sector het ideologische niet altijd de drijfveer voor vrijwilligers?

Dat is het geval voor veel organisaties, maar zeker niet bij allemaal. Je hebt ook non-profits waar het ideologische

veel minder een rol speelt. Alles hangt ook af van de vrijwilliger. Er zijn vrijwilligers die zich heel waardegedreven ergens voor inzetten. Bijvoorbeeld ouders die helpen bij de Scouts, doen dat niet altijd omdat ze de waarden van de Scouts zo belangrijk vinden, maar doen dit bijvoorbeeld eerder voor het sociale aspect. Dus het hangt dus af van de organisatie en van de vrijwilliger.

“Het is belangrijk voor vrijwilligers dat ze het gevoel hebben dat ze kunnen bijdragen”

Er zijn ook een aantal verplichtingen voor de vrijwilligers?

Het basisidee van onderzoek dat we doen is dat er bij ruilrelaties, zoals die tussen de vrijwilliger en de organisatie, naar een balans wordt gestreefd tussen verplichting en beloning. Het is een balans tussen wat de vrijwilliger krijgt en zelf geeft aan de organisatie. Bij vrijwilligerswerk is die ruilrelatie natuurlijk een beetje anders, want vrijwilligers verwachten typisch minder terug in ruil voor hun eigen bijdragen dan bijvoorbeeld betaalde werknemers.

Vrijwilligers kunnen met andere woorden leven met een imbalans in hun ruilrelatie. Bij betaald werk is dit helemaal anders. Daar is een goede balans veel belangrijker. Bij vrijwilligers hangt het wel af van bepaalde factoren. Zo zien we in onderzoek dat leeftijd een rol kan spelen. Oudere vrijwilligers hoeven vaak minder terug te krijgen voor wat ze doen. Bij jongere vrijwilligers is het omgekeerd. Zij streven er toch vaker voor om iets terug te krijgen voor wat ze doen.

Willen jongeren dan materialistisch beloond worden?

Dat is niet noodzakelijk zo. Dat kunnen ook andere beloningen zijn. Merkbaar is wel dat ze naarmate iemand ouder wordt, er een meer altruïstische drijfveer ontstaat. Dat zie je ook in ander onderzoek.

Je wordt altruïstischer naarmate je ouder wordt?

Dat is nogal kort door de bocht. Maar in het onderzoek zien we dat die balans inderdaad verandert en dat de nadruk meer op geven ligt in plaats van krijgen.

Je kan jongere vrijwilligers dus eigenlijk best anders benaderen dan oudere vrijwilligers?

Ja en dat is logisch. Mensen doen vrijwilligerswerk omdat ze daar bepaalde zaken uit halen. Zij krijgen iets van de organisatie en dat vervult hun noden. Die noden veranderen nu eenmaal doorheen hun leven. Wanneer je jong bent, denk je bijvoorbeeld eerder aan je carrière en doe je misschien vrijwilligerswerk om het op je cv te kunnen zetten. Bij ouderen speelt dat al veel minder een rol. Het carrière motief neemt af en andere motieven, zoals het waardegedreven motief neemt toe.

Onderzoek toont aan dat vrijwilligerswerk de kans op dementie verkleint. Jij hebt aan dit onderzoek meegewerkt. Kan je dit onderzoek even toelichten?

We hebben een groep mensen uit Zweden een lange tijd gevolgd. De deelnemers aan het onderzoek werden in groepen verdeeld. Een groep van mensen die vrijwilligerswerk deed, een groep die vroeger als vrijwilliger werkte en een groep die nooit vrijwilligerswerk heeft gedaan.

“Een goede balans is essentieel”

We hadden bij het onderzoek ook inzage in medicatiegebruik en allerlei gezondheidsklachten. We zagen dat de dementiegerelateerde gezondheidsklachten bij de groep die vrijwilligerswerk verrichtten veel lager lagen. Het idee is dat vrijwilligerswerk je kan beschermen tegen dementie. Het zorgt ervoor dat mensen actief kunnen blijven en fysieke uitdagingen hebben. Dan is er ook nog het sociale aspect. Dankzij vrijwilligerswerk wordt je blootgesteld aan een netwerk van mensen en kan je nieuwe contacten leggen. Dan is er natuurlijk ook het cognitieve aspect. Je houdt je geest wakker. Het hangt er wel wat vanaf wat

de vrijwilligerstaak precies inhoudt. Sommige zijn eerder fysiek en voor andere taken werkt de vrijwilliger misschien wel alleen en is er geen sociaal contact. Globaal kan je toch zeggen dat er dankzij die drie effecten bij vrijwilligerswerk een lagere kans op dementie is.

Het is geen garantie om dementie te voorkomen natuurlijk. Maar het kan wel helpen doordat dementieklachten mogelijk pas later ontstaan. Het is een soort van bescherming. Een geneesmiddel is het niet, maar als het al kan helpen, dan is dat al fantastisch.

Je hebt het in jouw onderzoek ook veel over emoties. Wat houdt dat in?

In ons onderzoek kijken we vaak naar wat er gebeurt als de organisatie bepaalde verplichtingen naar een vrijwilliger of naar een betaalde werknemer toe niet nakomt. We noemen dit een psychologische contractbreuk. Emoties spelen hier een grote rol in, omdat zulke breuken veel emoties bij de vrijwilligers of werknemers losmaken. Mensen voelen zich kwaad, gefrustreerd, of

De student krijgt meer dan hij geeft. Dit onvermijdelijke uitgangspunt balanceert zich tussen treurigheid en heugelijkheid. We bevinden ons in de geprivilegieerde positie om, voornamelijk op de kosten van de maatschappij, ons te verruimen, te verbreden en te verrijken. Net als bij menig medestudent knaagt dit privilege echter aan mijn gemoedsrust.

Ik verlang ernaar om terug te geven. Ik verlang ernaar om de kennis die ik opdoe, mijn inzicht in de maatschappij, te vertalen naar concrete actie. De terugkoppeling van theorie naar praxis. Daarheen en weer terug. Ik verlang naar een studententijd die meer is dan studeren.

Want vrijwilligerswerk draait niet om "ik" maar om "wij". De ongedwongen samenkomst van ik en de ander zorgt voor een warme gemoedsrust. Een vlam van hoop en passie, aangewakkerd door jij en ik, ons gezamenlijk inzetten voor de gemeenschap. De gemeenschap waar we zoveel aan te danken hebben. De gemeenschap die koestert en koestering behoeft.

Het warme gegeven dat het voor één keertje niet om geld hoeft te draaien. Grauw kapitalisme maakt plaats voor een oase van belangeloze solidariteit. Nieuwe vormen van motivatie komen boven. Het materiële hier en nu maakt plaats voor een transcendente belevenis die ons overstijgt, maar tevens ook heel concreet is.

Inderdaad, vrijwilligerswerk is eerst en vooral een sociale praktijk. Vrijwilligerswerk groeit net op die plaatsen waar

onze traditionele maatschappelijke structuren een schaduw op werpen. De meest vervelende waarheid van onze tijd is de klimaatopwarming. Onze ignorantie kent geen rechtvaardiging, de wetenschap heeft gesproken, het Vrij Onderzoek heeft bevestigd. Onze aardbol overschrijdt in rasse schreden haar grenzen. België faalt, Europa faalt, de wereld faalt. Het onvermijdelijke besef groeit dat het wel eens te laat zou kunnen zijn voor een "Après moi le déluge".

Professoren dienen uit hun ivoren toren te komen, studenten moeten activisten worden. De rol van de kennis is uitgespeeld, de tijd voor actie is rijp. Het klimaat gaat om rechtvaardigheid voor ons en onze planeet. Het noorden kan niet toekijken hoe het zuiden verzwoegen wordt door de zondevlod. De vergelding komt vroeg of laat, zij het door migratie, zij het door de ontoombare vloed zelve. Daarom is het aan ons - studenten, vrijwilligers, mensen - om te sensibiliseren, om actie te ondernemen, om onze stem te laten horen voor de toekomst van ons, onze kinderen, en vooral: onze planeet.

Studiekring Vrij Onderzoek

soms zelfs angstig wanneer ze een psychologische contractbreuk waarnemen. Momenteel bestudeert één van mijn doctoraatsstudenten wat de gevolgen zijn van zulke psychologische contractbreuken voor de emoties en de ervaren stress van betaalde werknemers. Uit haar onderzoek blijkt dat psychologische contractbreuken effectief stress met zich meebrengen, en dit zou op termijn ook burnout kunnen veroorzaken.

"We zagen dat de dementie gerelateerde gezondheidsklachten bij de groep die vrijwilligerswerk verrichtten veel lager lagen."

Dat gaat dan over werknemers, bij vrijwilligers is dat dan anders?

In dat specifieke onderzoek kijken we inderdaad naar betaalde werknemers, maar we hebben in het verleden ook onderzoek gedaan naar de emotionele gevolgen van psychologische contractbreuk bij vrijwilligers. Er zijn natuurlijk verschillen tussen beide groepen. Betaalde werknemers kunnen bijvoorbeeld hun arbeid niet zomaar stopzetten. Een vrijwilliger kan, als hij het gevoel heeft dat een organisatie bepaalde verplichtingen niet nakomt, eenvoudig ergens anders aan de slag gaan. Maar we

merken toch dat heel veel reacties gelijkaardig zijn in beide groepen. Of je nu betaalde werknemer of vrijwilliger bent, een psychologische contractbreuk zal voor beide groepen gelijkaardige negatieve gevolgen hebben.

Laatste vraag. Vanwaar de interesse voor vrijwilligerswerk?

Ik heb steeds zelf vrijwilligerswerk gedaan. Ik ben in verschillende verenigingen actief geweest en van daaruit is die interesse wel gegroeid. In de praktijk wordt je met allerlei problemen geconfronteerd. Hoe hou je vrijwilligers gemotiveerd? Hoe zorg je ervoor dat je genoeg vrijwilligers aantrekt? Hoe leidt je alles in goede banen. Dat heeft mijn interesse opgewekt. Ik was ook op het juiste moment op de juiste plaats. Ik had met mijn doctoraat de kans om rond dat onderwerp aan de slag te gaan en zo is de bal aan het rollen geraakt.

Maya Richard,
Raadslid Oudstudentenbond VUB

TOPAZ

VRIJWILLIGERSWERK IN HET UZ BRUSSEL

Michèle Colpaert heeft in 1972-1977 rechten gestudeerd aan de VUB. Ze is enkele jaren advocaat geweest om dan haar carrière te maken in de bankwereld. Sinds enkele jaren zijn haar man en zijzelf met pensioen en genieten ze samen met meer vrije tijd van het leven. Maar op pensioen gaan betekent niet stilzitten voor Michèle. Zij is een enthousiaste vrijwilliger bij TOPAZ. TOPAZ is een huiselijk dagcentrum waar ernstig zieken steun vinden bij andere gasten, vrijwilligers en professionele begeleiders.

Sinds wanneer ben je actief als vrijwilliger bij TOPAZ?

In februari 2010 ben ik er begonnen. Ik heb mijn vrijwilligerswerk wel anderhalf jaar onderbroken omdat wij net verhuisd waren van een groot huis naar een appartement. Bovendien heb ik twee kinderen en een kleinkind waarvoor ik mee zorg. Ik zet mij twee keer per maand in als vrijwilliger. Dat is geen strikte regeling, want nu mijn man en ik gepensioneerd zijn gaan we meer op vakantie.

Hoe ben je op het idee gekomen om in de palliatieve zorgsector te werken?

Mijn vader heeft palliatieve zorg gekregen op het einde van zijn leven. Dat was een enorm positieve ervaring. Die palliatieve verpleegster ging gemakkelijk met mij in gesprek. Mijn vader woonde in Kortrijk en ik in Brussel. Dat is al gauw een uur rijden. Ik had tegen de verpleegster gezegd dat ik er graag wou bij zijn als hij stierf. Zij verzekerde mij dat ik door de sterke persoonlijkheid van mijn vader mij hierover geen zorgen moest maken. De gedachte dat ik erbij kon zijn, was een opluchting. Ik ben opgebeld wanneer hij stervende was en ik ben onmiddellijk vertrokken.

Hij is gestorven voor ik toekwam, maar de palliatieve verpleegster heeft het proces goed begeleid. Toen zag ik in hoe belangrijk dergelijke begeleiding is. Ik ben op het idee gekomen dat ik ook zoiets wou doen. Via mijn werk ben ik dan in contact gekomen met de thuispleegzorg en palliatieve zorg.

En zo ben je dan in TOPAZ beland?

Oorspronkelijk wou ik graag werken in de thuiszorg. Ik heb daarvoor lessen gevolgd, maar 4 uur bij iemand thuiszitten leek me uiteindelijk moeilijk. Dankzij die lessen heb ik wel het dagcentrum van TOPAZ leren kennen. In TOPAZ komen de mensen allemaal samen. Van het eerste moment dat ik binnen kwam wist ik dat het goed zat. Er heerst een soort warmte en de gasten worden heel vriendelijke benaderd. Er is geen onderscheid van kleur of stand. Je stapte TOPAZ binnen en betreedt een andere wereld. Dokter Wim Distelmans zegt steeds dat er eigenlijk een beetje een hoek af moet zijn als je vrijwilliger bij TOPAZ wilt worden. En dat klopt wel, je komt daar zoveel tegen en je ziet zoveel. Uiteindelijk verwondert er je weinig en het is leuk om zo in het leven te staan.

Wat zijn je taken in het dagcentrum?

Ik kom aan en kook samen met de chef van de keuken en andere vrijwilligers. TOPAZ heeft nood aan zijn vrijwilligers, maar de vrijwilligers hebben TOPAZ eveneens nodig. Er wordt veel gelachen en we zijn een hechte kliek. Om 11u is het soepmoment en dan eten en babbelen we samen met de gasten. Het is allemaal gemoedelijk en de mensen vertellen uit zichzelf. Veel hoeft je niet te vragen, want de gasten beginnen spontaan over de pijn die ze hebben, de zorgen die ze meedragen of de therapie die ze volgen. Je zou kunnen denken dat het heel zwaar is om daar te helpen, maar ik ga ernaartoe, zet mijn knop op nul en ga ervoor. Op het einde van de dag ben je fysiek moe, maar mentaal is het verrijkend. Sommige mensen zijn moeilijk, andere gemakkelijk, je hebt lieve mensen en minder lieve mensen, maar ze zijn allemaal heel dankbaar. Ze zijn dankbaar omdat je tijd aan hen geeft.

“Op het einde van de dag ben je fysiek moe, maar mentaal is het verrijkend.”

Verwacht je als vrijwilliger iets in de plaats terug?

Als vrijwilliger moet je niets krijgen vind ik. Gewoon respect voor wat we doen is belangrijk. Centen moeten wij niet krijgen, zolang we maar loyaal behandeld worden. Elk jaar is er voor de vrijwilligers een kerstfeest en we gaan weleens op uitstap. Dat hoeft zelfs niet voor mij. Een teken van dankbaarheid en een respectvolle behandeling is alles wat ik verwacht. Dat gebeurt in TOPAZ. Iedereen wordt daar met respect behandeld. De nieuwe psychologe doet dat trouwens heel goed. Zij luistert naar de vrijwilligers en houdt ons goed op de hoogte.

Wat drijft vrijwilligers, denk je? Wat drijft jou?

Ik wou iets doen met mijn tijd zonder daarvoor beloond te worden. Ik zocht niet naar werk, maar iets anders. Alls het je uiteindelijk niet aanstaat, dan stop je er gewoon mee. Dat is de grote vrijheid die je als vrijwilliger hebt. In een gewone job moet je vaak slikken wat je baas zegt, maar als vrijwilliger *bol je het af hé*. Zover is het nooit gekomen, want ik voel mij goed bij TOPAZ. Je komt

in contact met een thema dat taboe is. De dood. Daar werd vroeger heel anders over gedaan. Vroeger had men daar meer schrik van. In TOPAZ ontdek je alle mogelijke facetten van het leven. Het is heel ingrijpend en af en toe moet je slikken, maar het is allemaal veel bespreekbaarder geworden.

Is het soms niet moeilijk? Je bouwt toch een band op met de gasten daar?

Ze bereiden je goed voor. Ze stellen duidelijk dat je je eigen grenzen moet bepalen. Zo was ik in het begin chauffeur en vervoerde ik gasten naar huis. Ik voelde mij echter zo verantwoordelijk voor die mensen. Zelf ben ik fysiek niet sterk en die gasten waren dikwijls niet goed te been. Dat zorgt voor stress. Na een dag TOPAZ zat mijn hoofd vol en vond ik het moeilijk om die mensen nog onder mijn vleugels te nemen. Ik heb gezegd dat ik dit niet meer wou doen en daar is nooit een probleem van gemaakt.

Het is dus belangrijk je grenzen te kennen, ook met de gasten. In het begin had ik een betere band met bepaalde mensen dan met anderen. Bij sommige mensen klikt het nu eenmaal beter. Doorheen de jaren heb ik geleerd dat niet mee naar huis te nemen. Als iemand zwaar ziek is en in het ziekenhuis ligt, zal ik die eventueel bezoeken, maar ik probeer dat buiten mijn TOPAZ-uren toch zo min mogelijk te doen.

Is dat dan een vorm van zelfbescherming?

Je moet inderdaad je eigen grenzen afbakenen en de problemen niet meenemen naar huis. In het begin, wanneer iemand zijn situatie verslechterde, kon me dat erg aangrijpen. Inmiddels ben ik daar rijper in geworden. Af en toe stuur ik een kaartje naar de familie en dan kan het zijn dat een familielid dan contact opneemt. Dat vind ik geen probleem, maar we spreken dan wel af in TOPAZ. De afstand tav de patiënten is iets wat je leert doorheen de jaren.

Deed je voor jouw pensioen ook vrijwilligerswerk?

Ik heb steeds fulltime gewerkt en in combinatie met de kinderen lukte vrijwilligerswerk niet. Ik was al blij dat ik erin slaagde mijn werk, het huishouden en mijn gezin rond te krijgen. Ik was vroeg weg en laat thuis. Met de kinderen erbij had ik dus genoeg werk, zeker omdat ik ook tijd met hen wou doorbrengen. Die combinatie is bij momen-

ten zwaar genoeg. Net daarom lonkt het zwarte gat als je stopt met werken. Ik heb dat wel nooit meegemaakt. Ik stopte met werken in juli, volgde lessen in september en ben begonnen in TOPAZ in februari.

“Centen moeten wij niet krijgen, zolang we maar loyaal behandeld worden”

Onderzoek toont aan dat vrijwilligerswerk de kans op dementie verkleint. Klopt dit volgens jou? Is het een motivatie om dit te blijven doen?

Je bent daar als gepensioneerde wel mee bezig. Je wil je geest actief houden. Zelf ben ik actief van aard en ga ik ook 2 keer per week lijdansen. Daarbij moet je steeds nieuwe pasjes aanleren en mag je niet te laat zijn, want dan trekt het op niets. Zoiets is goed voor de geest en het lichaam. De combinatie die ik nu heb, het huishouden, TOPAZ en het dansen is een ideale mix. Mijn man, die vroeger magistraat was, is er bijvoorbeeld nog niet aan toe. Hij wil liever eerst afkoelen. Bij het kerstfeest van TOPAZ helpt hij mee afwassen, omdat we dan extra handen nodig hebben, maar echt vrijwilligerswerk doet hij niet. Hij is nog zoekende en er zijn enorm veel plaatsen waar je aan de slag kan. Ik probeer hem wel steeds aan te sporen ook vrijwilliger te worden, want het houdt je geest en lichaam gezond.

Maya Richard,
Raadslid Oudstudentenbond VUB

SPERMADONATIE EN HET GEZIN

Voor 9 tot 15% van de koppels op vruchtbare leeftijd zal de kinderwens gepaard gaan met vruchtbaarheidsproblemen. Een mogelijke behandeling uit de reproductieve geneeskunde is het verwekken van een kind door het gebruik van donormateriaal.

In donorgezinnen is meestal één ouder biologisch verwant met het kind en de andere ouder heeft een sociale verwantschap. Onderzoek toont aan dat deze gezinnen gelijk presteren op het vlak van bijvoorbeeld psychosociaal functioneren, intellectuele ontwikkeling en geaardheid. Ontwikkeling van een kind is voornamelijk gerelateerd aan gezinsprocessen (hoe het gezin functioneert) en minder aan gezinsstructuur (bijvoorbeeld tweemoedergezinnen).

Het debat dat vandaag bestaat rond donorschap, focust zich niet meer op de ontwikkeling van het gezin. Wel de anonimiteit van donoren en het recht op informatie – voor donorkinderen over de donor, voor de donor over zijn nageslacht – staan ter discussie.

Donorinseminatie werd voor de eerste keer gebruikt in 1909 in de Verenigde Staten. Decennialang werd de praktijk gezien als een snelle en eenvoudige oplossing voor mannelijke infertiliteit. Ze werd gebruikt in een anonieme sfeer. Vandaag staat er echter een generatie volwassen donorkinderen klaar die een eigen stem opeist in de debatten. Vroeger kwam die stem niet aan bod. De stem van een kind klinkt namelijk minder luid dan die van een volwassene.

Het Belgisch Raadgevend Comité voor Bio-ethiek heeft rond anonimiteit van donoren een aantal adviezen uitgeschreven. Ze stelt bijvoorbeeld dat het behoud ervan gevolgen zou kunnen hebben voor de psychologische ontwikkeling van het kind. Het vernemen van de identiteit als donorkind op latere leeftijd kan leiden tot een identiteitscrisis en een vertrouwensbreuk met de ouders.

Voorts besluit het Comité dat verschillende standpunten kunnen worden ingenomen in verband met donoranonimiteit. Ten eerste kan er gekozen worden voor het behoud ervan. Dit ter bescherming van de donor, het privéleven van de ontvangers en van het kind. Ten tweede presenteert men een tweesporenbeleid: de donor kan kiezen om te doneren als identificeerbare of anonieme donor. Toekomstige ouders kunnen dan kiezen voor één van de twee donorprofielen.

De rechten van de donor en het kind worden bij het anonimiteitsdebat tegenover elkaar gezet. Ze kunnen evenwel niet tegelijk worden gerespecteerd. Daarom zien sommigen het tweesporenbeleid als de ideale oplossing. Het Kinderrechtencommissariaat en Donorkinderen vzw zijn tegen zo een systeem gekant. Zij argumenteren dat het kind als enige optie heeft de keuze van de ouders voor de geboorte te volgen.

De literatuur onderzoekt daarnaast ook oplossingen die kinderen het recht geven om informatie over de donor te kennen zonder hem daarom te kunnen identificeren. Het gaat dan vooral om genetische informatie (bv. bij erfelijke ziekten) en andere bepalende eigenschappen.

Hoe een donorgezin zichzelf presenteert, kan alleszins sterk verschillen. Sommigen maken aan iedereen kenbaar een donorgezin te zijn en gaan samen op zoek naar de donor. Anderen zoeken een nieuwe definitie voor hun familie en laten het belang dat onze maatschappij hecht aan genetische verwantschap los. De juiste oplossing, als die al bestaat, is voor ieder van hen een persoonlijke oplossing. Immers, als we Aristoteles mogen geloven is 'geluk volledig afhankelijk van onszelf'.

Niels De Nutte
Medewerker CAVA

DEBAT

Spermadonorschap en het gezin 2.0

Tim Duerinck

Freddy Mortier

Stephanie Raeymaekers

Elia Wyverkens

Moderator

Jacinta De Roeck

Een gesprek over wensen, verwachtingen en gevolgen

maandag 19 maart 2018

20u - 22u

VUB - Campus Etterbeek

Promotiezaal (gebouw D) - GRATIS

In het kader van

Vrijwilligers gezocht !

Het huisvandeMens Brussel is steeds op zoek naar vrijwilligers. Wil je je engageren voor de vrijzinnigheid? Helpen bij onze activiteiten? Een plechtigheid leiden? Het vrijzinnig humanisme voorstellen aan leerlingen tijdens een klasvoorstelling? Werp snel een blik op onze vacatures. Je vind ze op <http://www.vrijzinnigbrussel.be>.

VRIJZINNIG BRUSSEL.BE

alles over vrijzinnigheid in Brussel

de mens.nu
is vrijzinnig humanistisch

huis
van de **mens**
is vrijzinnig humanistisch

Wij zijn er voor jou!

Een huisvandeMens is er voor iedereen, dus ook voor jou.

Je kan bij ons terecht voor:

- **Informatie**
(over ethische en maatschappelijke thema's)
- **Vrijzinnig humanistische plechtigheden**
(geboorte, huwelijk, samenwonen, jubilea, afscheid...)
- **Gesprekken levensvragen en zelfbeschikking**
(een luisterend oor, een goed gesprek)
- **Waardig levenseinde**
(wilsverklaring, patiëntenrechten, palliatieve zorg...)
- **Activiteiten**
(lokale vrijzinnig humanistische initiatieven en activiteiten)
- **Vrijwilligerswerk**

Onze dienstverlening is kosteloos.

De huisvandeMens zijn een initiatief van deMens.nu

deMens.nu Magazine

Voel je je betrokken bij mens en maatschappij? Om de drie maanden werpt het *deMens.nu Magazine* een vrijzinnig humanistische blik op de samenleving. Ethische en maatschappelijke thema's komen daarbij aan bod, en de mens staat centraal. Een magazine voor en over jou, dus.

Je kan een gratis proefnummer aanvragen of je gratis abonneren.

Hoe?

Stuur een mailtje naar: info@deMens.nu
OF schrijf naar: deMens.nu-UVV vzw
Brand Whitlocklaan 87 - 1200 Sint-Lambrechts-Woluwe
OF telefoneer naar: 02 735 81 92
Met vermelding van je naam en adres.

Voor meer informatie:

www.deMens.nu

de mens.nu
is vrijzinnig humanistisch

